

Kőbányászat, mészégetés, építkezés a múlt században

- Nadanicsekné, Gereguly Piroska –

Mészégetéshez, építkezéshez a legalapvetőbb anyag a kő volt. Jósvafőn a Tohonyán, a Szabó-kút környékén fejtették a követ. A leggyakrabban Pogány Sámuel, Tóth Lajos, Rito József, Silye János végezte ezt az embert próbáló munkát. Vaskaróval, vagy kalapáccsal fejtették a követ, ha kellett dinamittal robbantották. A kőbe lyukat fúrtak, beletették a dinamitot, betölték földdel. A robbantó zsinórt meggyújtották, eközben kiabálták: Vigyázz! Robbantás! Ezzel figyelmeztették a veszélyre a Tohonyán és az Újúton jövő embereket.

A kifejtett és robbantott követ boglyába (boksába) rakták. Alul kihagyták a tűzteret. Kb. másfél nap égett a tűz a boksa alatt, kiégett a kő, elkészült az oltatlan (égetett) mész. Vártak még egy napot, amíg kihül az égetett mész. A darabos égetett meszet lovas fogattal szállították a színi vasútállomásra.

Az építkezéshez a lapos köveket a Kajtában, a vastagabbakat szemben a hegyen fejtették. Stangával (vaskaróval) és vasékkal emelték el egymástól a kőrétegeket. Utána köbméterbe rakták, így adták el az építkezőknek, vagyis a jósvafői embereknek. A házépítésnél ezeket a köveket nem csak az alapba, hanem falazó-anyagként is használták. A falfelrakásnál szőlőúti (agyagos) homokot keverték oltott mésszel. A vakoláshoz az Éles-hegyen kézi erővel kitermelt homokot használták. A fal tetejére nem betonkoszorút tettek. Kemény fából (vagyis „tőgyfából” – tölgyfából) folyógerendát helyeztek a fal tetejére. Erre keresztbe méterenként tartógerendát raktak. A rögzítés X-alakú mélyedés elkészítésével történt a folyógerendában, illetve tükörképeként a tartógerendában. Így rögzítették biztonságosan a tetőszerkezetet. A falat vakolás, simítás után kívül-belül fehérre meszelték. Az alapot kívülről korommal, hamuval vagy kindrusszal feketére festették.

Zenekarok Jósvafőn a múlt században

- Nadanicsekné Gereguly Piroska –

Állandó zenekar ebben az időben nem volt. Nagypámnak, Tóth Lajosnak volt szájharmonikája, citerája, később gombos harmónikája (tangó harmónika v. mellzongora- a szerk.). Bak Gergelynek klarinétja. A század elején csürben énekszóra táncolt a fiatalság. Azután időnként Gergely Bácsi és nagypám muzsikált nekik. Ezt követően az iskolában volt a bál. Ide és a lakodalmakba Színből hívtak cigány-zenészeket. A század második felében lakodalmakban az alábbi zenekar húzta a talpalávalót:

1. primás: Leskó József (1967áig), később Dely János;
2. kontrás: Obbágy János, Dely János, Bak Lajos;
3. cimbalmos: josvai Bak László, Tóth László;
4. nagybögős: Bak Gergely, Tóth Lajos, Lázók Barna.